

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Eleny Kováčovej a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, v právnej veci navrhovateľky: **E. C.**, bytom D., K.. N. zastúpená Ing. I. V., bytom B., G., proti odporcovi: **O.P.Ú. Z., Z., za účasti S.P.F., R., Z.**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupu odporcu zo dňa 18. septembra 2006 č. 2004/2537/R 128-3 a zo dňa 6. októbra 2006 č. 2004/2638/R 167-2, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24Sp 44/2006-21 zo dňa 8. marca 2007, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24Sp 44/2006-21 zo dňa 8. marca 2007 **potvrdzuje**.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutia odporcu, uvedené v záhlaví tohto rozsudku.

Rozhodnutím zo dňa 18. septembra 2006 č. 2004/2537/R 128-3 odporca rozhodol tak, že navrhovateľka ako oprávnená osoba podľa § 2 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátenie vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len reštitučný zákon) spĺňa podmienky uvedené v § 3 ods. 1, písm. m/ reštitučného zákona na priznanie práva na náhradu za časť pozemku pôvodne vedeného v kat. úz. D. vo vložke č. X., parc. č. X., záhrada, vyvlastnená výmera 855m², spoluvlastnícky podiel 1/2, ktorá prešla do vlastníctva štátu na základe vyvlastňovacieho rozhodnutia Okresného národného výboru, odbor výstavby vo Z. č. Výst. 2827/330/66 zo dňa 5.12.1966 na individuálnu bytovú

výstavbu v D., bez vyplatenia náhrady z dôvodu, že časť pozemku bola po prechode na štát zastavaná a časť pozemku je vo vlastníctve fyzickej osoby, čo je podľa § 6 ods. 1, písm. a/ a d/ reštitučného zákona prekážkou vrátenia vlastníctva.

Rozhodnutím č. 2004/2638/R 167-2 zo dňa 6. októbra 2006 odporca rozhodol tak, že navrhovateľka podľa § 2 ods. 1 reštitučného zákona spĺňa podmienky podľa § 3 ods. 1, písm. m/ na priznanie práva na náhradu za časť pozemku pôvodne vedeného v kat. úz. D. vo vložke č. X., parc. č. X., roľa, vyvlastnená výmera 106m², spoluvlastnícky podiel 1/1, ktorá prešla do vlastníctva štátu na základe vyvlastňovacieho rozhodnutia Okresného národného výboru, odbor územného plánovania vo Z. č. OÚP-1/96/336/82 zo dňa 4.12.1982 na individuálnu bytovú výstavbu v D., bez vyplatenia náhrady z dôvodu, že časť pozemku bola po prechode na štát zastavaná, čo je prekážkou vrátenia vlastníctva.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní napadnutých rozhodnutí správneho orgánu a konania im predchádzajúce dospel k záveru, že správny orgán vo veci si zadovážil dostatok skutkových podkladov, zistil skutočný stav veci a zo skutkových zistení vyvodil správny právny záver. Neprihliadol na námietky navrhovateľky vznesené v jej opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správneho orgánu. Konštatoval, že výrok preskúmaných rozhodnutí v časti „o náhrade za časť pozemku“ je v súlade so zákonom a nerobí ich nevykonateľným, pretože z rozhodnutí vyplýva, že náhrada sa poskytuje za konkrétnu výmeru pozemku, ktorá bola vyvlastnená a vzhľadom na to, že sa nenavracia vlastníctvo k pozemku, ale sa poskytuje náhrada, nebolo potrebné vyhotovovať geometrický plán. Poukázal na to, že z administratívneho spisu vyplynulo, že k strate vlastníctva navrhovateľky došlo na základe vyvlastňovacích rozhodnutí, i keď navrhovateľka túto skutočnosť spochybnila, tvrdiac, že jej rozhodnutia o vyvlastnení neboli doručené a preto nemohli voči nej nadobudnúť právoplatnosť, za rozhodujúce považoval to, že odporca uznal navrhovateľku za oprávnenú osobu a priznal jej právo na náhradu za pozemok, ktorý prešiel do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby, bez ohľadu na to, či došlo k strate vlastníctva na základe reštitučného titulu podľa § 3 ods. 1, písm. m/ alebo písm. o/. Podľa názoru krajského súdu, správny orgán nepochybil, pokiaľ neuviedol, že vyvlastnený pozemok sa nachádza v intraviláne, pretože takáto povinnosť mu nevyplýva zo žiadneho zákonného ustanovenia a to, aká náhrada bude navrhovateľke poskytnutá nemôže odporca svojím rozhodnutím ovplyvniť, keďže o poskytnutí náhrady rozhoduje Slovenský pozemkový fond. Nesúhlasil so žiadosťou navrhovateľky, aby jej náhradu poskytlo Mesto D., pretože poskytnutie náhradu ustanovuje § 6 ods. 5 reštitučného zákona a preto považoval za správne rozhodnutie odporcu, že v danom prípade náhradu poskytne Slovenský pozemkový fond. Ďalej konštatoval, že je právne relevantné, aký druh pozemku mal pozemok v čase prechodu na štát alebo inú právnickú osobu a nie to, aký charakter má pozemok dnes. Preskúmané rozhodnutie preskúmal len v medziach podaných odvolaní a ako vecne správne ich potvrdil.

Krajský súd o náhrade trov konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2, navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal, pretože v tomto konaní nemala úspech.

Rozhodovanie o povinnosti navrhovateľky zaplatiť súdny poplatok krajský súd odôvodnil podľa § 2 ods.4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, pretože bola v konaní neúspešná. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľka podala opravné prostriedky proti dvom rozhodnutiam, zaviazal ju na zaplatenie súdnych poplatkov 2x po 1.000,- Sk.

Proti uvedenému rozsudku sa v zákonnej lehote odvolala navrhovateľka žiadajúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu, ktorým potvrdil rozhodnutia správneho orgánu, zrušil a vrátil príslušnému správneho orgánu na opakované prejednanie a rozhodnutie vo veci tak, že jej nároku sa vyhovie. Nesúhlasila s rozhodnutiami správneho orgánu ako aj s rozsudkom súdu prvého stupňa, ktorými jej nebolo vyhovené v reštitučnej veci na základe jej vznesených námietok. Namietala nesprávny postup súdu prvého stupňa, pokiaľ konal so zástupcom správneho orgánu na základe ním predloženého plnomocenstva, z ktorého vyplývalo oprávnenie konať v mene Krajského pozemkového úradu ako aj, že pripustil do konania „ďalšieho účastníka“ zástupcu S.P.F. a predložil mu v dokazovacom konaní zaujatú otázku, čím konal voči nej za nápadne nevýhodných podmienok. Považovala rozhodnutie krajského súdu ako aj rozhodnutie správneho orgánu za nezákonné. Uviedla, že rozhodnutia o vyvlastnení pozemkov sú bez potvrdenia právoplatnosti a preto sú ako dôkaz právne irelevantné, ako aj, že takéto rozhodnutia jej neboli doručené a náhrada za odňaté pozemky jej nikdy nebola vyplatená. Žiadala o vyhotovenie geometrického plánu na úkor štátu, keďže nebolo platné vyvlastňovacie rozhodnutie a tým nie je známy a platný jeho príslušný geometrický plán.

Odporca sa na odvolanie navrhovateľky vyjadril tak, že žiadal rozsudok krajského súdu potvrdiť. Stotožnil sa s právnym názorom súdu prvého stupňa. Uviedol, že preskúmané rozhodnutia boli vydané v súlade s reštitučným zákonom.

Slovenský pozemkový fond sa na odvolanie navrhovateľky vyjadril tak, že rozsudok krajského súdu považuje za vecne správny. Uviedol, že geometrický plán na nevydaný pozemok, ktorý žiada navrhovateľka, pre Slovenský pozemkový fond ako povinnú osobu na poskytnutie reštitučnej náhrady je nepotrebný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 246c O.s.p. v spojení s ust. § 10 ods. 2 preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v zmysle ust. § 246c v spojení s §§ 211 a nasl. a dospel k názoru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 5 ods. 1, 2, 3, 5 reštitučného zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne. Rozhodnutie o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 vydá obvodný pozemkový úrad. Na konanie podľa odseku 2 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní. Proti rozhodnutiu obvodného pozemkového úradu podľa odsekov 2 a 4 možno podať opravný prostriedok na súde.

Podľa § 3 ods. 1, písm. m/ reštitučného zákona oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku vyvlastnenia bez vyplatenia náhrady.

Podľa § 3 ods. 1, písm. o/ reštitučného zákona oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku prevzatia nehnuteľnosti bez právneho dôvodu,

V zmysle ust. § 1 písm. a, b/ reštitučného zákona tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré neboli vydané podľa osobitného predpisu (zák. č. 229/1991 Zb.). Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria a/ poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria, b) lesný pôdny fond.

Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať podľa reštitučného zákona bolo, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 5 ods. 1 uvedeného zákona a súčasne preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2 tohto zákona, ako aj, že **žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25.2.1948 do 1.1.1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3 reštitučného zákona**, právo na navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady si oprávnená osoba uplatnila v lehote ustanovenej v § 5 ods. 1 označeného zákona (do 31.12.2004) a žiadané pozemky ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 ods. 1 tohto zákona ako aj, že žiadané nehnuteľnosti neboli vydané podľa zákona o pôde (zákon č. 229/1991 Zb.).

Na konanie o nárokoch oprávnených osôb v zmysle zákona o pôde sú príslušné pozemkové úrady podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona v spojení s § 5 ods. 5 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v platnom znení.

Pre konanie pozemkového úradu o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 reštitučného zákona platia všeobecné predpisy o správnom konaní, teda ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. v platnom znení o správnom konaní (ďalej len Správny poriadok) podľa § 5 ods. 3 reštitučného zákona.

Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správnomu orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Na žiadosť správneho orgánu sú štátne orgány, orgány územnej samosprávy, fyzické osoby a právnické osoby povinné oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie (§ 32 Správneho poriadku).

Správny orgán v danej veci postupoval v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutia si zadovážil dostatok skutkových podkladov, vo veci

zistil skutočný stav, a preto jeho právny názor bol skutkovo a právne správny, z ktorých dôvodov v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre potvrdenie jeho rozhodnutí súdom prvého stupňa podľa § 250q ods. 2 O.s.p.

Z administratívneho spisového materiálu v danej veci vyplýva, že navrhovateľka ako oprávnená osoba si dňa 24.11.2004 uplatnila na Pozemkovom úrade vo Z. v zmysle reštitučného zákona nárok na navrátenie vlastníctva k pozemku vedeného v kat. úz. D. vo vložke č. X., parc. č. X., záhrada, vyvlastnená výmera 855m², spoluvlastnícky podiel $\frac{1}{2}$ z dôvodu, že pozemok prešiel do vlastníctva štátu na základe rozhodnutia ONV odbor výstavby Z. č. Výst. 2827/330/66 zo dňa 5.12.1966 a dňa 2.12.2004 si uplatnila na pozemkovom úrade reštitučný nárok na navrátenie vlastníctva k pozemku zapísaného v pozemkovej knihe kat. úz. D. vl. č. X. parc. č. X., orná pôda vo výmere 805m² bez uvedenia reštitučného titulu a právneho dôvodu prechodu na štát alebo na inú právnickú osobu. Správny orgán samostatnými rozhodnutiami, rozhodol o reštitučných nárokoch navrhovateľky tak, že v oboch rozhodnutiach vyslovil, že navrhovateľka spĺňa zákonné podmienky oprávnenej osoby podľa § 2 ods. 1 reštitučného zákona a súčasne zákonné podmienky podľa § 3 ods. 1 písm. m/ z dôvodu, že na základe listinných podkladov mal preukázané, že žiadané pozemky v rozhodnej dobe prešli do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby vyvlastnením bez vyplatenia náhrady, a súčasne navrhovateľke priznal právo na náhradu za pozemky, ku ktorým nebolo možné navrátiť vlastníctvo z dôvodu, že v súčasnej dobe sú zastavané alebo sú vo vlastníctve fyzickej osoby podľa § 6 ods. 1 reštitučného zákona. O nároku navrhovateľky k pozemku pôvodne vedeného v kat. úz. D. vo vložke č. X., parc. č. X., záhrada, vyvlastnená výmera 855m², spoluvlastnícky podiel $\frac{1}{2}$ správny orgán rozhodol rozhodnutím zo dňa 18.9.2006 č. 2004/2537/R 128-3 a o ďalšom jej nároku k pozemku pôvodne vedenom v pozemkovej knihe kat. úz. D. vl. č. X. parc. X., roľa, rozhodol rozhodnutím zo dňa 6.10.2006 č. 2004/2638/R 167-2. Navrhovateľka proti týmto rozhodnutiam podala opravný prostriedok v zákonnej lehote a žiadala súd, aby ich zrušil a vec vrátil správnomu orgánu na ďalšie konanie. Súd prvého stupňa na pojednávaní dňa 25.1.2007 uznesením spojil preskúmovacie konania o opravných prostriedkoch navrhovateľky proti uvedeným rozhodnutiam správneho orgánu na spoločné konanie.

Podľa názoru odvolacieho súdu zhodne s názorom súdu prvého stupňa správny orgán si pre svoje rozhodnutie zadovážil dostatok skutkových podkladov, vo veci zistil skutočný stav a zo skutkových okolností vyvodil správny právny záver. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že navrhovateľka si uplatnila reštitučný nárok na žiadané pozemky v zákonnej lehote podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona, pozemky v rozhodnej dobe prešli do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v dôsledku právneho dôvodu ustanoveného v § 3 ods. 1. Z predložených listinných podkladov vyplýva, že boli vyvlastnené rozhodnutiami ONV vo Z. bez vyplatenia finančnej náhrady, teda pozemky v rozhodnej dobe do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby prešli v dôsledku právneho dôvodu ustanoveného v § 3 ods. 1, písm. m/. Predmetné pozemky v čase odňatia mali charakter poľnohospodárskej pôdy a v súčasnej dobe podľa identifikácie parciel vypracovanej správou katastra sú zastavané alebo vo vlastníctve fyzickej osoby. Navrhovateľka v uplatnení reštitučného nároku dňa 24.11.2004 sama potvrdila, že strata vlastníctva k pozemku vedeného v kat. úz. D. vo vložke č. X., parc. č. X., záhrada nastala na základe rozhodnutia ONV odbor výstavby Z. č. Výst. 2827/330/66 zo dňa 5.12.1966,

v ďalšom uplatnení nároku zo dňa 2.12.2004 týkajúceho sa pozemku pôvodne vedeného v pozemkovej knihe kat. úz. D. vl. č.X. parc. č. X., roľa právny dôvod prechodu vlastníctva na štát alebo inú právnickú osobu vôbec neuviedla. Pokiaľ v opravnom prostriedku proti rozhodnutiam správneho orgánu ako aj v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa tvrdila, že pozemky prešli do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby bez právneho dôvodu, pretože rozhodnutia o vyvlastnení nie sú potvrdené doložkou právoplatnosti a neboli jej nikdy ani doručené a preto nemohlo dôjsť na základe nich k strate vlastníctva, je jej tvrdenie v preskúmvavej veci právne irelevantné, pretože skutkové zistenia vo veci potvrdzujú, že navrhovateľka ako oprávnená osoba podľa § 2 ods. 1 reštitučného zákona splňa zákonné podmienky na priznanie vlastníctva alebo práva na náhradu ustanovené v § 3 ods. 1 a vzhľadom k tomu, že žiadané pozemky sú v súčasnej dobe zastavané alebo vo vlastníctve fyzických osôb, nebolo možné navrátenie vlastníctva k týmto pozemkom, ale len priznať právo na náhradu za ne, podľa § 6 ods. 1. Skutkové zistenia v danej veci teda potvrdzujú oprávnenosť reštitučného nároku navrhovateľky v zmysle § 3 ods. 1, a je právne bezvýznamné skúmanie, či v danej veci došlo k odňatiu vlastníctva k žiadaným nehnuteľnostiam podľa § 3 ods.1 písm. m/ alebo podľa § 3 ods. 1 písm. o/, pretože pokiaľ by aj rozhodnutia o vyvlastnení žiadaných pozemkov nenadobudli právoplatnosť a prechod vlastníctva by nastal bez právneho dôvodu, nastali by rovnaké právne účinky spojené so stratou vlastníctva k týmto pozemkom, keďže k faktickému odňatiu vlastníctva došlo v dôsledku vyvlastnenia a navrhovateľka v konaní spochybnila len právoplatnosť rozhodnutí o vyvlastnení, pričom ďalšie námietky týkajúce sa straty vlastníctva neuviedla. Správny orgán rozhodoval v danej veci len o práve na náhradu podľa § 6 ods. 1 reštitučného zákona a v zmysle § 6 ods. 5 o druhu náhrady bude po právoplatnosti preskúmvaných rozhodnutí konať a rozhodovať Slovenský pozemkový fond v samostatnom správnom konaní, v ktorom si navrhovateľka môže uplatniť právo voľby náhrady za pozemky, ku ktorým nebolo možné navrátiť vlastníctvo.

Pokiaľ navrhovateľka v odvolacom konaní namietala, že v preskúmvacom konaní súd prvého stupňa konal nezákonne so zástupcom odporcu, ktorý bol splnomocnený Krajským pozemkovým úradom v Banskej Bystrici, odvolací súd na jej námietku nemohol prihliadnuť, pretože za odporcu konal jeho riaditeľ, ktorý zastupoval správny orgán jednak na základe právomocí vyplývajúcich mu z jeho funkcie a súčasne na základe splnomocnenia krajského pozemkového úradu v zmysle § 5 ods. 9 zákona č. 330/1991 Zb. platnom znení.

Pokiaľ navrhovateľka ďalej namietala, že súd prvého stupňa v preskúmvacom konaní konal so Slovenským pozemkovým fondom, odvolací súd neprihliadol ani na túto jej námietku, pretože podľa § 250m ods. 3 O.s.p. účastníkmi preskúmvacieho konania sú tí, ktorí nimi boli v konaní na správnom orgáne a správny orgán. Vzhľadom k tomu, že správny orgán v dôsledku rozhodovania o náhrade za pozemky, ku ktorým nebolo možné navrátiť vlastníctvo, konal v správnom konaní v danej veci so S.P.F., stal sa účastníkom preskúmvacieho konania súdom a súd prvého stupňa správne v konaní postupoval, keď konal so S.P.F. a na pojednávaní mu priznal právo vyjadriť sa k veci.

Z uvedených dôvodov podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom rozhodnutia správneho orgánu potvrdil,

rozhodol vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom, a preto odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 246c O.s.p v spojení s § 219 potvrdil.

Odvolací súd navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznal v zmysle § 246c O.s.p v spojení s § 224 ods. 1 a v spojení s § 250k ods. 1, pretože navrhovateľke nevzniklo právo na náhradu trov tohto konania v dôsledku jej neúspechu v odvolacom konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 6. mája 2008

**JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Ľubica Kavivanovová